

สถานการณ์การค้าระหว่างประเทศของ สปป.ลาว ปี 2548

นับตั้งแต่ สปป.ลาว ปฏิรูประบบเศรษฐกิจในปี 2529 และเริ่มใช้นโยบายจินตนาการใหม่ (New Economic Mechanism : NEM) ซึ่งเน้นระบบเศรษฐกิจแบบตลาด และเน้นทำการค้าเสรีกับประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกมากขึ้น จากเดิมที่ทำการค้าเฉพาะกับประเทศสังคมนิยมคอมมิวนิสต์เป็นหลัก โดยมีแผนผลักดันการส่งออกให้เป็นแหล่งรายได้หลักของประเทศ และเป็นแรงขับเคลื่อนสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ ซึ่งล่าสุดมีการตั้งเป้าหมายการขยายตัวทางเศรษฐกิจ ในอัตราไม่ต่ำกว่าร้อยละ 7 ต่อปี ระหว่างปี 2544-2553 อย่างไรก็ตาม สปป.ลาว ยังคงประสบภาวะขาดดุลการค้าติดต่อกันมาโดยตลอด อันเป็นผลจากการที่ สปป.ลาว ซึ่งเป็นประเทศในกลุ่มพัฒนาที่น้อยที่สุดเพิ่งเริ่มพัฒนาอุตสาหกรรมภายในประเทศอย่างจริงจัง จึงขาดแคลนอุตสาหกรรมในระดับต้นน้ำ ส่งผลให้อุปทานสินค้า โดยเฉพาะวัตถุดิบต้องพึ่งพาการนำเข้าเป็นหลัก

การค้าระหว่างประเทศของ สปป.ลาว ปี 2548

รายการ	2546/2547	2547/2548
มูลค่าส่งออก (ล้านดอลลาร์สหรัฐ)	374.3	455.6
อัตราขยายตัว (%)	6.2	21.7
มูลค่านำเข้า (ล้านดอลลาร์สหรัฐ)	561.8	686.0
อัตราขยายตัว (%)	1.9	22.1
ดุลการค้า (ล้านดอลลาร์สหรัฐ)	-187.5	-230.4

หมายเหตุ : Fiscal Year Beginning October 1st

ที่มา : Ministry of Commerce (Lao P.D.R.)

สองทศวรรษหลังการใช้นโยบายจินตนาการใหม่ การค้าระหว่างประเทศของ สปป.ลาว ขยายตัวอย่างต่อเนื่อง โดยในปี 2548 มูลค่าการค้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 22 เทียบกับปี 2547 เป็น 1,141.6 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ทั้งนี้ สถานการณ์การค้าระหว่างประเทศของ สปป.ลาว ในปี 2548 มีรายละเอียด ดังนี้

การส่งออก

การส่งออกของ สปป.ลาว มีมูลค่ารวม 455.6 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี 2548 เพิ่มขึ้นร้อยละ 21.7 เนื่องจากปัจจัยเกื้อหนุนหลายประการ อาทิ

- การผลิตและการส่งออกสินค้าในกลุ่มอุตสาหกรรมเบาขยายตัวต่อเนื่อง โดยเฉพาะการส่งออกเครื่องนุ่งห่ม (สินค้าส่งออกสำคัญที่สุดของ สปป.ลาว ด้วยมูลค่าการส่งออกร้อยละ 23.6 ของมูลค่าส่งออกทั้งหมดของประเทศ) เพิ่มขึ้นร้อยละ 8.6 เทียบกับปี 2547 โดยตลาดส่งออกสำคัญ ได้แก่ EU (สัดส่วนกว่าร้อยละ 92 ของมูลค่าส่งออกเครื่องนุ่งห่มทั้งหมดของ สปป.ลาว) แคนาดา (ร้อยละ 5) และสหรัฐฯ (ร้อยละ 0.5) ทั้งนี้ ปัจจัยที่ส่งผลดีต่อการส่งออกเครื่องนุ่งห่มของ สปป.ลาว ในปี 2548 มีดังนี้

- รัฐบาล สปป.ลาว มีมาตรการส่งเสริมการลงทุนในหลายอุตสาหกรรม รวมถึงอุตสาหกรรมเสื้อผ้าสำเร็จรูป ด้วยการยกเว้นภาษีนำเข้าสินค้าในกระบวนการผลิต ทั้งอุปกรณ์ เครื่องจักร และวัตถุดิบ ยกเว้นภาษีส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูป และยกเว้นอากรกำไรเป็นระยะเวลา 2 ปี 5 ปี และ 7 ปี ขึ้นกับเขตที่ตั้งโรงงาน

- **สปป.ลาว ได้รับสถานะการเป็นคู่ค้าปกติ (Normal Trade Relations : NTR) จากสหรัฐอเมริกา** ตั้งแต่วันที่ 3 ธันวาคม 2547 ส่งผลให้อัตราภาษีนำเข้าสินค้าทุกชนิด รวมถึงเครื่องนุ่งห่มที่สหรัฐฯ เรียกเก็บจาก สปป.ลาว ลดลงจากร้อยละ 45 เหลือร้อยละ 12.5 ซึ่งเป็นอัตราภาษีนำเข้าระดับเดียวกับที่สหรัฐฯ เรียกเก็บ จากอีกกว่า 200 ประเทศทั่วโลก

- **ผู้ผลิตเครื่องนุ่งห่มจากต่างประเทศย้ายฐานเข้ามาลงทุนใน สปป.ลาว มากขึ้น** โดยเฉพาะ นักลงทุนชาวไทย และนักลงทุนจากประเทศในกลุ่ม EU อาทิ อิตาลี และเยอรมนี เพื่ออาศัยประโยชน์จากการที่ สปป.ลาว ได้รับสิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากรเป็นการทั่วไป (Generalized System of Preferences : GSP) จาก 35 ประเทศ อาทิ EU ญี่ปุ่น นิวซีแลนด์ และแคนาดา ประกอบกับ สปป.ลาว มีข้อได้เปรียบด้านค่าจ้าง แรงงานซึ่งเป็นต้นทุนสำคัญในการผลิต อีกทั้งยังเป็นประเทศที่มีความเสี่ยงน้อยมากที่ประเทศคู่ค้าจะนำมาตรการ ทางการค้ามาใช้ อาทิ มาตรการต่อต้านการทุ่มตลาด (Anti-Dumping) และมาตรการปกป้องการนำเข้าสินค้าที่ เพิ่มขึ้น (Safeguard) เนื่องจาก สปป.ลาว อยู่ในกลุ่มประเทศพัฒนาน้อยที่สุด

● **การส่งออกกระแสไฟฟ้ายังคงสร้างรายได้เป็นอันดับ 2 ของประเทศ** อันเป็นผลจากการที่รัฐบาล สปป.ลาว ตั้งเป้าเป็นศูนย์กลางพลังงานไฟฟ้าสำคัญของอาเซียน เนื่องจาก สปป.ลาว มีสภาพภูมิประเทศเหมาะแก่ การสร้างเขื่อนผลิตกระแสไฟฟ้า เพราะมีแม่น้ำหลายสายไหลผ่าน ประกอบกับในปี 2548 ประเทศเพื่อนบ้าน ของ สปป.ลาว โดยเฉพาะไทย จีน และเวียดนามมีความต้องการใช้พลังงานไฟฟ้าเพิ่มขึ้นตามการขยายตัว ทางเศรษฐกิจ รัฐบาล สปป.ลาว จึงมีแผนผลักดันธุรกิจผลิตกระแสไฟฟ้าให้ก้าวเป็นภาคการผลิตเพื่อส่งออก ที่มีศักยภาพของประเทศ ด้วยการเร่งสร้างเขื่อนผลิตกระแสไฟฟ้าจำนวนมาก เพิ่มเติมจากเขื่อนเงิน-หินปูน และ เขื่อนห้วยเฮาะ ซึ่งเป็นเขื่อนที่ผลิตกระแสไฟฟ้าจำหน่ายในปัจจุบัน โดยเขื่อนที่อยู่ระหว่างการก่อสร้าง ได้แก่ เขื่อนน้ำเงิน 2 เขื่อนน้ำเงิน 3 เขื่อนเซเสต และเขื่อนที่มีแผนก่อสร้างในอนาคต ได้แก่ เขื่อนน้ำเงิน 2 เขื่อนเซคามาน และเขื่อนเซเปียน-เซินน้อย ทั้งนี้ ในปี 2548 การส่งออกกระแสไฟฟ้าของ สปป.ลาว มีมูลค่า 94.6 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ (คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 21 ของมูลค่าส่งออกรวมของประเทศ) สูงเป็นอันดับ 2 รองจาก มูลค่าส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูป

● **การส่งออกทองคำและแร่ธาตุต่าง ๆ ขยายตัวสูง** ตามการขยายตัวอย่างต่อเนื่องของอุตสาหกรรม แปรรูปทรัพยากรธรรมชาติ โดยเฉพาะอุตสาหกรรมขุดเจาะและถลุงแร่ธาตุ อาทิ ทองคำ ยิปซัม ตะกั่ว เงิน ดีบุก ถ่านหิน และทองแดง ซึ่งมีแหล่งผลิตสำคัญ คือ เหมืองเซโปน ซึ่งเป็นเหมืองขนาดใหญ่ที่สุดใน แคว้นสะหวันนะเขต ในปี 2548 เหมืองเซโปนผลิตทองคำได้ 200,370 ออนซ์ (1 ออนซ์เท่ากับ 28.3415 กรัม) เพิ่มขึ้นร้อยละ 30 จากปี 2547 และเริ่มผลิตทองแดงได้เป็นปีแรกจำนวน 30,480 ตัน ซึ่งผลผลิตที่ได้เกือบ ทั้งหมดถูกส่งออกไปต่างประเทศ ทำให้มูลค่าส่งออกในหมวดทองคำ และหมวดแร่ธาตุต่าง ๆ ในปี 2548 เพิ่มขึ้น ถึงร้อยละ 35.8 และร้อยละ 619 ตามลำดับ นอกจากนี้ สปป.ลาว ยังมีทรัพยากรป่าไม้ที่อุดมสมบูรณ์ ประกอบกับมีการส่งเสริมอุตสาหกรรมแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าไม้อย่างจริงจัง ทำให้มูลค่าส่งออกไม้และผลิตภัณฑ์ไม้ ของ สปป.ลาว ในปี 2548 ขยายตัวต่อเนื่องจากปี 2547

สินค้าส่งออกสำคัญของ สปป.ลาว ปี 2548

สินค้า	มูลค่า (ล้านดอลลาร์สหรัฐ)		อัตรายายตัว (%)
	2546/2547	2547/2548	
1. เครื่องนุ่งห่ม	99.1	107.6	8.6
2. พลังงานไฟฟ้า	86.3	94.6	9.6
3. ทองคำ	61.1	83.0	35.8
4. ไม้และเฟอร์นิเจอร์ไม้	71.4	72.1	1.0
5. แร่ธาตุต่าง ๆ	6.3	45.3	619.0
6. ผลิตภัณฑ์ทอกรรมอื่น ๆ	13.2	19.6	48.5
7. ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมอื่น ๆ	10.8	11.4	5.6
8. กาแฟ	13.0	9.6	-26.2
9. ผลิตภัณฑ์จากป่า (ของป่า)	3.4	3.9	14.7
10. ปศุสัตว์	4.1	3.1	-24.4
อื่น ๆ	5.6	5.4	-3.6
รวม	374.3	455.6	21.7

หมายเหตุ : Fiscal Year Beginning October 1st

ที่มา : Ministry of Commerce (Lao P.D.R.)

การนำเข้า

ในปี 2548 สปป.ลาว นำเข้าเป็นมูลค่ารวม 686 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นร้อยละ 22.1 จากปี 2547 ทั้งนี้ สถานการณ์การนำเข้าของ สปป.ลาว ที่น่าสนใจ มีดังนี้

- **มูลค่านำเข้าน้ำมันเชื้อเพลิงและก๊าซหุงต้มมีสัดส่วนสูงสุด** ส่วนใหญ่เป็นน้ำมันสำเร็จรูป สำหรับใช้ในภาคอุตสาหกรรม และภาคขนส่งตามการขยายตัวของภาคการผลิต โดยนำเข้าจากไทยเป็นสำคัญ ทั้งนี้ สปป.ลาว ยังต้องพึ่งพาการนำเข้าน้ำมันสำเร็จรูปทั้งหมด เนื่องจากไม่มีโรงกลั่นน้ำมันภายในประเทศ นอกจากนี้ราคาน้ำมันในตลาดโลกที่ปรับสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องตั้งแต่กลางปี 2548 ส่งผลให้ สปป.ลาว นำเข้าน้ำมันเชื้อเพลิงและก๊าซหุงต้ม เพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 46.5 ด้วยมูลค่ารวม 148 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

- **ความต้องการนำเข้าวัตถุดิบที่ใช้ในภาคอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้นถึงเกือบ 4 เท่าตัว ในปี 2548** ด้วยมูลค่านำเข้า 145.5 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพื่อตอบสนองความต้องการของอุตสาหกรรมในประเทศที่ขยายตัวอย่างต่อเนื่อง อาทิ อุตสาหกรรมผลิตผลิตภัณฑ์พลาสติก และอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนยานยนต์

- **มูลค่านำเข้าสินค้าจำเป็นในชีวิตประจำวันเพิ่มสูงขึ้น** โดยเฉพาะเครื่องนุ่งห่ม และอาหารที่มูลค่านำเข้าขยายตัวถึงร้อยละ 32.7 และร้อยละ 11.3 ตามลำดับ ในปี 2548 อันเป็นผลจากการที่เศรษฐกิจของ สปป.ลาว ขยายตัวอยู่ในระดับสูง ทำให้ประชากรมีรายได้เฉลี่ยเพิ่มขึ้นจาก 480 ดอลลาร์สหรัฐต่อคนในปี 2547 เป็น 536 ดอลลาร์สหรัฐต่อคนในปี 2548 ส่งผลให้ชาวลาวยังมีรายได้เพื่อใช้จ่ายเพิ่มขึ้น

สินค้านำเข้าสำคัญของ สปป.ลาว ปี 2548

สินค้า	มูลค่า (ล้านดอลลาร์สหรัฐ)		อัตรายายตัว (%)
	2546/2547	2547/2548	
1. เชื้อเพลิง	101.0	148.0	46.5
2. วัตถุดิบใช้ในภาคอุตสาหกรรม	33.2	145.5	338.3
3. ผ้าฝ้ายและด้าย	83.3	72.2	-13.3
4. วัสดุก่อสร้าง	24.6	22.9	-6.9
5. เครื่องนุ่งห่ม	15.9	21.1	32.7
6. อาหาร	18.6	20.7	11.3
7. ยานพาหนะ อุปกรณ์ และส่วนประกอบ	35.8	20.1	-43.9
8. พลังงานไฟฟ้า	9.7	19.9	105.2
9. เครื่องมือใช้ในงานเกษตรกรรม	10.7	10.8	0.9
10. เครื่องใช้ไฟฟ้า	3.9	7.4	89.7
อื่น ๆ	225.1	197.4	-12.3
รวม	561.8	686.0	22.1

หมายเหตุ : Fiscal Year Beginning October 1st

ที่มา : Ministry of Commerce (Lao P.D.R.)

ส่วนวิเคราะห์ธุรกิจ ฝ่ายวิชาการ

มิถุนายน 2549